

DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRIJAI, EGYESÜLJETEK!

77. évfolyam, 267. szám
1987. november 12., csütörtök

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Másfél millió családot érint

A bevétel még nem jövedelem

A januártól életbe lépő új jövedelemadózási rendszer részleteiről sorra jelentek meg a hivatalos közlemények. Az értelmezésbe azonban olykor hiba csúszik. Baráti beszélgetések során, néhanem a buszon vagy a sarki kiskocsmában elhangzanak végtelen vélemények is. Ezek közül nem ritka a kistermelést érintő vaskos, epés megjegyzés. Egyik részről, hogy nem érdemes munka után törni magát, éjjel-nappal termelni és piacozni, a hasznot úgyis elviszi az adó. A másik azzal tromfol, hogy a paraszttal kivételeznek, annak félmillióig adómentes a bevétele, neki a munkahelelyén 60 ezer forint után már számolnia kell a sávosan progresszív levonással. Hol itt az igazság? A tisztánlátás érdekében nem árt ha egy szakember véleményét is meghallgatjuk.

Seres István, a tévészövetség ellenőrzési irodavezetőjét kérdeztem meg, mi erről a véleménye. Egyáltalán mekkora súlya van a kistermelésnek?

A szocialista nagyüzemekhez szorosan kapcsolódva közel másfél millió család foglalkozik mezőgazdasági kistermeléssel. A forma változatos, lehet a hobbitelék, háztáji, vagy illetményföld, munkaidőn túli részese-művelés, vagy otthoni állathizlalás. Ok termelik a állat-ség 60, a csonthéjas és bogys gyümölcsfélék 90 százalékát, a szőlő kétharmadát. A háztáji és kiegészítő gazdaságok termelési értékének több mint 60 százaléka az állattenyésztésből származik. Így a vágósertésnek több mint fele, a baromfi 43-44, a vágónyúl és prémes állat 90-95 százaléka. Mindegy nagyon is ésszerű munkamegosztás eredménye. Kezdetben a termelőszövetkezetek, de újabban az állami gazdaságok is eszközökkel, anyagokkal, szaktanácsadással, termék felvásárlással és számtalan más módon segítik a kistermelést, ami nagyban hozzájárult az ország kiegyensúlyozott élelmiszer ellátásához. Ez főleg az aprólékos előmunkát igénylő területeken valósul meg.

Ha az egyre inkább költségérzékenyebbé vált mezőgazdasági kistermelés nem megfelelő adópolitikával párosulna az esetleges termelési színvonal csökkenés csak rendkívül nagy költségvetési áldozatokkal lenne visszaállítható. Erre az aprólékos előmunkát igénylő területeken valósul meg.

— Mi ebből a következtetés?

— Vezérlő elv továbbra is, hogy a mezőgazdasági kistermelés produktuma ne csökkenjen, az adózás álljon arányban a népgazdaság más területén befektetett pénzügyi jövedelmek adózásával. A jogalkotók számoltak azzal is, hogy a mezőgazdasági kistermelés nagy mértékben differenciált, teljesen egységes szabályok e területen nem alkalmazhatók. Ezért a mezőgazdasági kistermelőket a személyi jövedelem adózás nézőpontjából a mezőgazdasági tevékenységükből származó éves bruttó árbevételük alapján három csoportba sorolták. Nagyon lényeges ez esetben az, hogy nem tisztázták a jövedelemről, hanem bruttó árbevételről van szó, amit számtalan anyagi ráfordítás (gép, műtrágya, növényvédőszer-vásárlás, szállítási költség, biztosítási díj stb.) terhel.

— Pontosan hogyan fest ez a tagozódás?

— Az első csoportba azon kisjövedelmű termelők tartoznak, akiknek éves árbevételük családanként 500 ezer forint alatt van. Az előzetes felmérések szerint ebbe a csoportba fog tartozni a kistermelők 90 százaléka. Mivel családi bevételről van szó, 3 fő család esetében az egy főre jutó bevétel 166 ezer 666 forint, melynek állattartás esetén a tiszta jövedelem tartalma mindössze 10 százalék, azaz 16 ezer 666 forint. Ez esetben a havi 1389 forintot valóban alacsony jövedelemnek kell tekinteni, hiszen az állatot ünnep és vásárnap is gondozni kellett. Az e csoportba tartozók nem fizetnek személyi jövedelem adót, de nem igényelhetik vissza a különböző ipari anyagok megvásárlása és felhasználása miatt fizetett általános forgalmi adót sem. Változatlanul fizetik a földadót és a borforgalmi adót.

Az ellenőrzéseink tapasztalata szerint megyénk kistermeléssel foglalkozó családjai évente 60-130 ezer forintos árbevételt érnek el. Ennél magasabb érték csak elvétve fordul elő. A tiszta jövedelem tartalomra példaként szolgálhat, hogy egy hízósertésen a legaprólékosabb számítás szerint sincs 300 forintnál nagyobb jövedelem. Ha pedig a hízalásra befogott 7-8 darab sertésből egy elhullik — ami sajnos gyakran előfordul — akkor már nem is beszélhetünk jövedelemről abban a turnusban.

— S kik azok, akiknek adózni kell?

— A második csoportba tartozó kistermelők, ahol a család teljes árbevétele meghaladja az 500 ezer forintot, de a 2 millió forint alatt van. Ebben az esetben az 500 ezer forint feletti bevétel után a központilag előírt rátákkal

(növénytermelés esetében 30 százalék, a kevésbé jövedelmező állattartás esetében 10 százalék) kell a jövedelmet kimunkálni. A kimutatott jövedelmet pedig annyi felé kell elosztani, ahány 16 évesnél idősebb tagja van a családnak, hiszen az elért jövedelem a család közös produktuma. Az egy-egy családtagra jutó jövedelmet kell azután a családtag főmunkaidőben (munkahelelyen) elért jövedelmével összevonni, ami progresszíven adózik.

Nagy jövedelműnek tekintik az adótörvény azokat a mezőgazdasági termelőket, akiknek éves bruttó árbevételük meghaladja a 2 millió forintot. Ok az egyéni, családi és társas vállalkozókra vonatkozó vállalkozói adót és személyi jövedelemadót fizetnek. Előre láthatóan ide a kistermelők 5 százaléka fog tartozni. Nem tartozik a mezőgazdasági kistermelés fogalom körébe az átlagosnál magasabb jövedelmet hozó virág- és dísznövénytermelés, és díszállatok és kísérleti állatok tenyésztése. Ezek vállalkozásnak minősülnek és adózásuk is e szerint történik.

— Véleménye szerint az általános szabályokon belül mi az értelme, hogy e területen külön is foglalkoznak a jogalkotók?

— Az előbb elmondottakból kitűnik, hogy a mezőgazdasági kistermelés a lakosság munkaidőjének, saját anyagi erejének termelésbe állításával saját kockázattal jelentős mértékben csökkenti a költségvetési terheket és más szektor által pótolhatatlan termelést valósít meg. Valamennyiünk érdeke, hogy a kistermelők használjanak ki minden állatfőrdőhelyet, minden talpalatnyi földet és minden szabadidőt az ország minél jobb élelmiszer-ellátása érdekében.

Tóth Szeles István

Ülést tartott az MSZMP KB

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1987. november 11-én Kádár János elvársz elnökletével ülést tartott.

A Központi Bizottság megvitatta és elfogadta az időszzerű nemzetközi és külpolitikai kérdésekről, valamint az ideológiai munka időszzerű kérdéseiről szóló előterjesztéseket.

Az ülésről közlemény jelenik meg.

Mi lesz a Balatonnal?

Az Országgyűlés településfejlesztési és környezetvédelmi bizottsága a Parlamentben tartott szerdai ülésén — az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium javaslatával szemben — úgy foglalt állást: a Balaton partján továbbra is fenn kell tartani a teljes építkezési korlátozást. A terület a balatoni üdülőkörzet regionális rendezési terve végrehajtásának helyzetéről, az építési

korlátozások eredményeiről és ezek feloldásának lehetőségeiről hallgatott meg tájékoztatót, s áttekintette a Balaton vízminőségének javítására hozott minisztertanácsi határozatok végrehajtását. A képviselőkhöz korábban eljuttatott építésügyi és városfejlesztési minisztériumi előterjesztés szerint a regionális rendezési tervet két szakaszban valósítanák meg.

Bérgazdálkodás — 1988

Harc az egyensúlyért

Aligha van mostanában olyan téma, amelyik szenvedélyesebb vitát váltana ki, mint a jövő évi bérendszert. Milyen lesz a boríték vastagsága, s mit lehet majd azért kapni? Egyre többen válnak lassan „bruttósítási” szakemberré, s számolunk, mennyi munkáért, mennyi járhat, s mit kell majd adoznunk utána?

Izgalmas kérdéseket igyekezett megválaszolni tegnap, szerdán délután a Technika Házának vendége, Kónya Lajos, az Állami Bérendszert Munkaügyi Hivatal elnökhelyettese. Nem okozott igazán meglepetést azzal a bejelentéssel, hogy jövőre csak minimális béremelési lehetőséggel élhetnek a vállalatok, s azt is csak kemény kalodába szorítva érvényesíthetik. Joggal vetődik fel a kérdés, egy dinamizálásra váró gazdaságban, vajon milyen hatást ér el, ha a teljesítmények fokozásához szükséges bérnövekedést nem sikerül biztosítani? A bérendszert szigorítása nem tekinthető reformlépésnek! — mondtatta az előadó. A kényszer szülte ezt a megoldást, mert véget kell vetni annak a folyamatnak, hogy a fogyasztás a termelésnél gyorsabban növekszik. A tőkés adósságállomány csökkenése is megkívánja ezt a lépést. Az idei

100 millió dolláros növekedési ütemet jövőre szeretnénk a felére leszorítani. Azt is hangsúlyozta az előadó, hogy ezek a szigorú szabályok csak átmenetiek, a tervek szerint egy évre szólnak, s 1989-ben ismét hozzá kell nyúlni bérendszertünkhöz.

Mire kellett tekintettel lenni a jövő évi bérendszert kimunkálásakor? Elsősorban a hosszú és rövid távú érdekek ütközését szeretnék volna tompítani. Hiszen több évre előre nézve aligha látszik más, igazi megoldás, mint a versenyszférában feloldani a bérek kötöttségét. A teljesítmények maguk döntik el, hol, milyen ütemben nőnek (esetleg csökkennek) a keresetek. A mostani fiskális beavatkozás megszüntetésére azonban — a költségvetési hiány mérséklése miatt — jövőre még nem lesz lehetőség. A személyi jövedelemadó bevezetése sem engedi meg, hogy a négy éve érvényben levő bérszabályozás megmaradjon. A mostani szabályozás tapasztalatai is azt bizonyítják, ez az állapot — ahol a bérek elszakadnak a teljesítményektől — nem tartható fenn tovább. Jövőre az adóreform radikálisan átrendezi a vállalatok jövedelempozícióit. Így a nyereséghez kötni a béreket aligha lehetne. Míg az előbbi, ha recsegve-ropogva is, de kibírja a változást, a bérendszert erre nem lenne képes, márcsak azért sem, mert jövőre a nyereség még annyira sem lesz tervezhető, mint eddig.

A jelenleg kimunkálás alatt levő jövő évi népgazdasági terv sok prioritása között legelső a népgazdasági egyensúly helyreállítása. Ennek kell alárendelni a belső fogyasztást is, aminek csökkentése csak 15 százalékos árszínvonal-növeléssel, és a keresetek reálértékének csökkentésével oldható meg. Közel 4 százalékos reáljövedelem-csökkenés esetén 1-1,5 százalékos lakossági fogyasztáscsökkenéssel számolnak ma. Az áremelkedéseket azonban, elsősorban a szociálisan veszélyeztetett rétegeknél igyekeznek kompenzálni, ami 24 milliárd forint kiadást jelent. Így a bérek növelésére már csak a „maradék elv” alapján lesz lehetőség. Ezért viszont nem haladhatja meg a 3 százalékot jövőre, mert a szintet túllépőket drákói szigorral adóztatják majd. Ezért, ha

úgy tetszik, a változás terheit a keresőképes lakosságnak kell (el)viselnie.

Ezentúl nem a kereseteket, hanem a béreket szabályozzák, éppen azért, hogy maradjon „kiskapu” a nagyobb teljesítmények honorálására. A bértömeg-gazdálkodás újdonsága lesz, hogy ezután az elbocsátott felesleges munkaerő megmaradt bérért a vállalatok teljes egészében felhasználhatják. Hibája viszont, hogy létszámfelvételre akkor sem ad lehetőséget, ha az a piaci igények alapján indokolt lenne. Athidaló megoldásként itt is megmarad jövőre az egyéni elbírálás alapján adott kedvezmény.

A szigorú és merev bérszabályozási korlátokból azonban lesznek kitérés pontok. Elsősorban a jó, ésszerű létszámgazdálkodással teremtendő plusz pénz. A kereseti elemek növelésének — nyereség, prémium — nem lesz adminisztratív korlátja, csak az adott gazdálkodó adóviselő képességének határa. Kedvezményt élveznek azok a vállalatok is a bérek emelésében, akik vállalják, hogy tőkés exportjukat dinamikusabban növelik. Igaz, ez az automatikusan járó bérpreferencia a bázisszemléletet is visszacsempeszi. Ugyancsak kivételes bánásmódban részesülnek a „bérklub” tagjai. Az ide való bejutás feltételei azonban igencsak szigorúak.

Az előadó szövege a bruttósítási technikai lebonyolításáról is. Nem szabad összetéveszteni a vállalati és személyi bruttósítást. Akadnak ezen a téren is olyan elemek, amelyek nem tűnnek teljesen logikusnak, de ezek legtöbbször azért vannak így, mert a vállalatok túróképességét nem szeretnék volna még jobban próbára tenni jövőre. A személyi bérek bruttósításánál alapul, hogy csak változatlan egyéni és kollektív teljesítmény mellett maradhat annyi a nettókereset, mint az idén. A gyengébben teljesítőknél nincs garancia a változatlan fizetésre. Hiszen a mostani művelet nem egyszerű, mechanikus bruttósítást jelent, hanem sok hekre növelésére már csak a „maradék elv” alapján lesz lehetőség. Ezért viszont nem haladhatja meg a 3 százalékot jövőre, mert a szintet túllépőket drákói szigorral adóztatják majd. Ezért, ha

R. G.

Schmidt Andrea felvétele

A MAGÉV ÚJ BOLTJA. Elektromos gépek boltja nyílt Szegeden, a Marx tér 4. szám alatt. Megtalálható itt a Kress-gépcsaládtól a hegesztőtráfokon keresztül a gázkészülékekig, minden. A Magév üzlete 4,5 millió forintos árukészlettel rendelkezik, és a nagykereskedelmi vállalatoktól kapja áruait